

G l a v n e p r e k r e t n i c e u r a z v o j u g o v o r a i j e z i k a

A s p e k t i (p r e d -) g o v o r n o g r a z v o j a					
Dob	Glasovni (fonološki)	Govorno/rječnički	Gramatički	Komunikacijki (pragmatički)	Znanje o govoru (metalingvistički)
0-6 mj.	Prepoznavanje glasovnih nizova koji pripadaju istom glasovnom području (jeziku)		Razvija se osjetljivost za prirodnu rečeničnu cjelinu	Uspostavlja se zajedništvo interesa djeteta i odraslog; Uspostavlja se naizmjeničnost gukanja, slogovanja izgovora (<i>sad ti, sad ja</i>); poboljšava se naizmjeničnost	ne postoji
2 mj.		Počinje gukanje			
6 mj.	Reagiranje na glasovne nizove koji pripadaju istom glasovnom području (jeziku)	Jasno preferiranje zvučnih obrazaca jezika djetetove okoline; počinje slogovanje			
9 mj.	Gukanje i slogovno oponašanje zvučkovne kombinacije iz djetetove okoline	Slogovanje se širi na sve veći broj slogovnih kombinacija; u istim se situacijama pojavljuju isti obrasci slogovanja; pojavljuju se predverbalne geste			

A s p e k t i g o v o r n o g r a z v o j a

Dob	Glasovni (fonološki)	Govorno/rječnički	Gramatički	Komunikacijski (pragmatički)	Znanje o govoru (metalingvistički)
12- 18 mj.	Intonacija slogovanja oponaša intonaciju okoline; pojednostavnjenje zvukovnih kombinacija radi boljeg izgovora	Pojavljuje se prva riječ : prve riječi su imenice; slijede opisi radnje i stanja	Telegrafski govor (riječ ili dvije riječ-rečenica); započinje prihvatanje gramatičkih pravila	Prisutno zadržavanje na "temi" komunikacije; prisutna naizmjeničnost	
18 – 24 mj.		Pojavljaju se izvedenice (<i>smećit, daljit</i>); pojavljaju se metafore (prema konkretnim svojstvima: <i>oblak-jastuk</i>); nagli porast broja riječi	Započinje uporaba gramatičkih morfema (širenje rječnika na temelju korijena riječi)		
3- 5 god.	Znatno poboljšavanje izgovora ; pojavljivanje prepoznavanja glasova u riječima; prepoznavanje rime, prepoznavanje prvoga glasa u riječi, prepoznavanje	Povećava se broj izvedenica; pojavljuju se metafore (konkretna usporedbe svojstava: <i>oblak-jastuk</i>)	Rečenica slijedi gramatički oblik; širise primjena gramatičkih morfema (daljnje širenje rječnika na temelju istog korijena);	Započinje uporaba strategija za održavanje komunikacije: zaokret (komentar na rečeno i otvaranje nove konverzacije); razumijevanje namjere	Početak svijesti o jeziku (primjećivanje pogrešnog poretka riječi)

	glasa unutar riječi, sinteza glasova u riječi; početak razumijevanja veze glas-slovo		odaju se složene gramatičke stukture	govornika (zahtjev, pitanje); prilagodba društvenom očekivanju i situaciji (jednostavni govor za mlađe, pristojno i ozbiljno za starije)	
6-7 god.	Početak uporabe intonacije za davanje značenja poruci; razlikovanje i prepoznavanje glasova u riječi pomoću: brojenja, imenovanja, izostavljanja, zamjene i promjene redosljeda glasova; razumijevanje abecednog načela (šifriranje i dešifriranje)	Početak razumijevanja riječi na temelju definicije	Početak primjene složenijih gramatičkih oblika	Pojavljaju se složenije strategije komunikacije (nijansiranje : postupno uvođenje promjene teme); poboljšanje razumijevanja namjere sugovornika; poboljšavanje prilagodbe socijalnom očekivanju sugovornika i situaciji	Nagli razvoj svijesti o jeziku (jezične igre)